

สำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ มีความแตกต่างและมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ยากกว่าบุคคลอื่นๆ ตลอดจนมีความพร้อมในการเรียนรู้ค่อนข้างสูงนั้น ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมแผนการสอนแบบพิเศษสำหรับพวงเข้าด้วย

วิธีการเรียนรู้

ผู้เรียนบางคนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และมีผลต่อกับตนของมากกว่าคนอื่นๆ สำหรับการเรียนแบบจดทุกตัวอักษรและอ่านเนื้อหาจากตำราต้นฉบับ จะมีผู้เรียนบางคนเท่านั้นที่สามารถเรียนรู้ได้ดี แต่บางคนอาจจะเรียนรู้ได้โดยวิธีอื่นๆ เช่นการทำกิจกรรม และการรู้จักตัวแบ่งเนื้อหาวิชาต่างๆ ในบทเรียน หรือบางคนอาจจะเชื่อว่า การบรรยายและการอ่านหนังสือต่างๆ นั้นดีกว่าการใช้สื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียน การสอน การเรียนแบบต่างๆ กันนี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลนั้นต่างกัน สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

จากการศึกษาและการค้นคว้างานวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่า รูปแบบของวิธีการเรียนรู้นั้นมีอยู่ด้วยกัน 3 รูปแบบ ที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดสภาพการเรียนการสอน รูปแบบ 3 ประการดังกล่าวมีดังนี้คือ

1. หน้าที่ของสมองในแต่ละชีก
2. สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้
3. วิธีการเรียนรู้แบบคิด

หน้าที่ของสมองในแต่ละชีก

สมองของคนเราแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านซ้ายและด้านขวา จากการสำรวจและวิจัยพบว่าสมองสองด้านนี้มีการทำงานที่ต่างกัน

1. สมองด้านซ้ายจะมีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูล การสำดับความ การใช้เหตุผล และการวิเคราะห์ สมองส่วนนี้จะเป็นส่วนช่วยเสริมความสามารถในการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการอ่าน การพูด หรือแม้แต่การตีความหมาย และสัญลักษณ์ต่างๆ

2. สมองด้านขวาจะช่วยในการตีความข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่มองเห็น สมองส่วนนี้เป็นส่วนที่ใช้ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ เช่นการเรียนดูทรี การแต่งเพลง การออกแบบศิลป์ต่างๆ หรือทางด้านวิศวกรรม

ในแต่ละคนนั้นสมองซึ่กันนี้อาจจะมีอำนาจเหนือกว่าอีกซึ่กันนึง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีปริมาณในด้านต่างๆ ไม่เท่ากัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่มีลักษณะเด่นทางสมองซึ่กันว่า อาจจะมีข้อบกพร่องในเรื่องของการพัฒนาการทางภาษาหรือพัฒนาการในเรื่องของภาษาช้า หรือมีปัญหาในด้านการอ่าน การสื่อสารและการสะกด แต่พวกรึมีลักษณะเด่นทางสมองซึ่กันช้าย อาจจะมีกระบวนการคิดที่ไม่เป็นระบบ ไม่ค่อยจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่อาจจะมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างเรื่องอื่นๆ มากกว่า ดังนั้นการที่มีส่วนของสมองที่แตกต่างกันก็จะมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันไป ทำให้เป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความคิดหรือสมองของผู้เรียน แต่ละคน

สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนในห้องเรียนจะมีอิทธิพล หรือส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน หรือว่าจะซึมซับรู้ และจดจำข้อมูลหรือปฏิเสธข้อมูลต่างๆ วัยรุ่นในสมัยนี้ส่วนใหญ่จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจดี ก็ต่อเมื่อพวกรู้ได้ว่ามีโอกาสฟังเพลงยอดนิยม และได้มีโอกาสเปิดวิทยุไว้ใกล้ตัว ชอบฟังเพลงดังๆ และไม่สนใจต่อสิ่งรอบข้าง ไม่ว่าเสียงจะดังปานใด พวกรู้ก็สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับฟังเสียง ซึ่งนับว่า เป็นส่วนหนึ่งของอิทธิพลสภาพแวดล้อมในการเรียนที่สามารถเอื้ออำนวยให้เข้าเหล่านั้นเกิดการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

ริต้า ดัน (Rita Dunn) และเคนเนธ ดัน (Kenneth Dunn) ได้ออกแบบวิธีการเรียน สำหรับนักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนสร้างสื่อการสอนสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ แบบสอนตามนี้ประกอบด้วยข้อความที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบกลับมา มีทั้งยอมรับและปฏิเสธ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม โดยให้อภัยภายใต้ความพอใจของผู้เรียน ผลกระทบจากการวิเคราะห์ ออกมานักเรียนมีความต้องการให้สภาพของผู้เรียน ห้องเรียนมีดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยให้ความสัมพันธ์กับแสง เสียง อุณหภูมิ เพื่อรับรู้จากแต่ห้อง ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ ภายในห้อง
2. อารมณ์ของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับการเคลื่อนไหว แรงจูงใจของแต่ละบุคคล เช่นเดียวกับ รับผิดชอบ ตั้งใจมุ่งมั่นที่จะทำงาน

3. ความต้องการทางสังคมของแต่ละบุคคลในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนระหว่างกลุ่ม ทำความเข้าใจตนเอง ปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม ปรับตัวให้เข้ากับผู้ใหญ่ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

4. ความต้องการทางภาษาของแต่ละบุคคลนั้นจะเกี่ยวข้องกับความสามารถ พิเศษ การเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนไหว การรับรู้การใช้เวลาแต่ละวันในการเรียน จะทำให้มีผลต่อระดับภาษาภาพจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้เรียนแสดงออกมาโดยเลือกสิ่งที่ตนเองชอบ

- ฉันจะเรียนได้ดีเมื่อมีความเงียบสงบ
- ฉันจะมีสมารถเข้าใจบทเรียนได้ดีเมื่ออากาศเย็นสบาย
- ฉันจะชอบทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวของฉันเอง
- มันเป็นเรื่องยากหรือไม่เบื่อที่ฉันจะต้องนั่งอยู่ที่เดิมหรือนั่งอยู่กับที่เป็นเวลานานๆ

- ฉันจะเรียนได้ดีก็ต่อเมื่อมีโอกาสอีกรอบ
- สิ่งที่ฉันจะชอบจำได้มากหรือตื่นที่สุดก็คือสิ่งที่ฉันอ่านผ่านตา
- ฉันจะไม่สนใจต่อสิ่งใดๆ เลยเมื่อฉันกำลังเรียน
- ฉันชอบศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
- สิ่งที่ฉันจะจำได้ดีที่สุดก็คือสิ่งที่ฉันได้ยิน
- ถ้าเป็นไปได้ฉันจะชอบทำการบ้านในห้องเรียน

จากตัวอย่างดังกล่าวนี้ ผู้สอนและผู้เรียนก็จะปรึกษาหารือกัน เพื่อช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองมากขึ้น และสิ่งนี้นับว่ามีคุณค่ามากเมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนของพวกรضاเอง

วิธีการเรียนรู้แบบคิด

มีวิธีการเรียนรู้อีกวิธีการหนึ่งที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของบุคคลคือ การนำวิธีการที่เรียกว่า คอกนิทิฟ สไตร์ แมพพิ้ง (Cognitive style mapping) มาใช้ คนแรกที่นำวิธีนี้มาใช้คือ โจเซฟ ฮิลล์ (Joseph Hill) เป็นการทดสอบเกี่ยวกับพฤติกรรม 3 ชุดคือ

1. ทดสอบพฤติกรรมที่เกี่ยวกับขอบเขต ความสนใจของผู้เรียน โดยการใช้ สัญลักษณ์ในเชิงคุณภาพและในเชิงทดลอง (คำพูดและตัวเลข) ประสานสัมผัสทั้ง 5 ตลอดจนวัฒนธรรม

2. ทดสอบพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่มีต่อผู้เรียนในการที่จะนำมาซึ่งการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการทดสอบพฤติกรรมชุดแรก

3. ทดสอบพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้เหตุผลในการตีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เรียนจะทำอย่างไรจึงจะสามารถสรุปปัญหาและผลได้โดยการวิเคราะห์ ตลอดจนการตีความค่าตาม พรวมทั้งการประเมินค่า

ตัวอย่างแบบสอบถามวิธีการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ตอบว่า ค่อนข้าง แทนไม่มี มีบางครั้ง หรือบ่อยๆ

- ฉันสามารถฟังเพลงและจำทำนองเพลงได้เมื่อได้ยินอีกครั้ง
  - เมื่อฉันจะซื้อเสื้อฉันจะสัมผัสถับต้องเนื้อผ้าก่อนซื้อทุกครั้ง และฉันจะรู้ว่า สิ่งที่ฉันซื้อมานั้นเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมก่อนที่ฉันจะซื้อ
  - ฉันดำเนินชีวิตของฉันโดยยึดหลักคุณค่าทางจริยธรรม
  - ฉันรู้จักการกำหนดเวลาในการที่จะทำงานทุกอย่างให้เสร็จสิ้นได้เมื่อได หรือ ฉันรู้ว่างานของฉันจะสำเร็จเมื่อได
  - ฉันจะทำสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นเมื่อฉันได้ปรึกษาหารือหรือได้อภิปรายกับเพื่อนๆ
  - ฉันจะมีความรู้สึกว่าเป็นสุขหรือสนุกมากกว่าถ้าได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ
  - ฉันชอบที่จะตัดสินใจด้วยตนเองว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด
  - ฉันชอบฝึกการพูดตามคำบอกมากกว่าการเขียน
  - ฉันสามารถผูกสิ่งของต่างๆ ได้โดยไม่ต้องมองมือที่ผูก
- ผลจากการแสดงความชอบของผู้เรียนนี้ จะถูกเขียนขึ้นเป็นแผนภาพหรือแผนภูมิการเรียนรู้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ที่สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนได้ ตลอดจนพื้นฐานของผู้เรียนและผู้สอน และสามารถจะนำผลนี้ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาของแต่ละบุคคลได้

จากคำถ้าม คำตอบ และข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์และวิจัยนั้น เราสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบการสอนหรือการวางแผนการสอนได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ และยังมีประโยชน์ในการเลือกจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรม การเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการออกแบบแผนการเรียนของแต่ละบุคคล จากข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนสามารถที่จะช่วยในการเลือก กิจกรรมใหม่ๆ สื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และทำให้ทราบถึงวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคนด้วย จากข้อมูลนั้นๆ ที่ได้มา

สำหรับตัวบันทึกหรือบันทึกจัดทำขึ้นที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่กล่าวไว้ในแผนภูมิก็คือการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งการทดสอบก่อนเรียนนี้ก็ถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งในการออกแบบการสอน เช่นเดียวกัน ดังนั้นจะขอกล่าวถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

การทดสอบก่อนเรียน

เราจะทราบได้อย่างไรว่า นักกีฬาหรือผู้ที่จะเข้าร่วมแข่งมาราธอนประมาณ 100 กิโลเมตร จะมีความพร้อมในการเข้าวิ่งมาราธอน นายแพทย์หรือที่ปรึกษาประจำโครงการ จะแนะนำให้ไปเช็คหรือตรวจสอบร่างกายก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าร่างกายของนักกีฬาหรือผู้ที่จะเข้าวิ่งมาราธอนมีความพร้อมที่จะออกกำลังกายเป็นระยะเวลานานถึง 100 กิโลเมตร เช่นเดียวกับการสอนนักเรียน ผู้สอนจะต้องทำการทดสอบผู้เรียน ก่อนที่จะเริ่มทำการสอน ในแต่ละวิชา ทำให้ผู้สอนได้รู้ว่า ผู้เรียนมีความพร้อมหรือมีความรู้ที่จะเรียนในเนื้อหาวิชานั้นๆ มากน้อยแค่ไหน

ในเรื่องการออกแบบการสอน การทดสอบก่อนเรียนถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งในการออกแบบการสอน ผู้สอนจะต้องเตรียมออกแบบข้อทดสอบก่อนเรียนไว้ทดสอบผู้เรียน

การทดสอบความรู้และประสบการณ์เดิม

การทดสอบความรู้เดิมที่ได้เรียนมา ทำให้ทราบถึงพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ว่ามีมากน้อยในระดับใด ผู้เรียนมีการเตรียมตัวมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป ตัวอย่างเช่น

นักเรียนมัธยมต้น สามารถทำเลขคณิตขั้นพื้นฐานได้ในระดับที่จะทำให้พวกเขางานสามารถเริ่มเรียนพื้นฐานได้หรือไม่

ผู้ฝึกงานเข้าไปฝึกงานในโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ เพื่อแข่งขันในโปรแกรมการใช้เครื่องจักรกล เช่น เลื่อยตัดไม้ กวนไม้ และกระดาษทราย

นักเรียนพยาบาล มีความรู้เกี่ยวกับกายวิภาคและจิตวิทยาเพียงพอที่จะศึกษา มาตรฐานของการหดตัวของหัวใจ (โรคหัวใจ) หรือไม่

การทดสอบความรู้และประสบการณ์เดิมสามารถกระทำได้หลายวิธีคือ

1. การสังเกตพฤติกรรมและให้คะแนนทักษะที่แสดงออกของผู้เรียน
2. ใช้แบบสอบถามเพื่อตัดสิน โดยตามเกี่ยวกับประวัติ ประสบการณ์และการทำ

แบบฝึกหัด

3. ทบทวนงานในอดีต หรืองานที่สัมพันธ์กันของผู้เรียน

4. สนทนากับศึกษานิเทศก์ หรือบุคคลอื่นๆ ที่ผู้เรียนเคยทำงานด้วย

ผลจากการทดสอบความพร้อมเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์เดิมทำให้ทราบ ว่าผู้เรียนคนใดเตรียมตัวมาอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะศึกษาในวิชานี้ๆ ผู้เรียนบางคนอาจจะ ต้องทำงานอะไรบางอย่างเพื่อปรับปรุงตนเอง แต่บางคนอาจจะไม่พร้อมก็ควรจะเริ่มต้น ในระดับที่ต่ำกว่าก็ได้ ไม่ควรสรุปเอาว่าคะแนนในชั้นเรียนก่อนหน้านั้น จะเป็นการบ่งชี้ ถึงความพร้อมของผู้เรียนว่าจะประสบความสำเร็จในการศึกษาวิชานี้ๆ

การทดสอบเนื้อหาวิชาและทักษะ

การทดสอบเนื้อหาวิชาและทักษะ สามารถประเมินได้ทั้งก่อนการเรียนและครั้ง สุดท้าย ในกรณีนี้ปริมาณการเรียนรู้จะถูกตัดสินด้วยคะแนนที่ได้ระหว่างการทดสอบก่อน และหลังการเรียน ถ้าพบว่าการสอบปลายภาคมีรายละเอียดมากเกินไปสำหรับที่จะใช้เป็น การทดสอบก่อนการสอน ก็อาจจะเลือกเฉพาะส่วนที่สำคัญที่สุด หัวข้อที่จะใช้ทดสอบก่อน การเรียน ให้เลือกหรือรักษาให้อยู่ในระดับพอดี อย่าเลือกเฉพาะหัวข้อที่มีจุดมุ่งหมายง่าย ที่สุด หรือยากที่สุด

ประโยชน์ของการทดสอบก่อนเรียน

สำหรับการสอนเป็นกลุ่มตามช่วงเรียนที่กำหนดมา ผู้เรียนจะก้าวไปพร้อมๆ กัน ตามกิจกรรมต่างๆ ที่มีผู้สอนเป็นผู้โดยความคุ้ม การทำทดสอบก่อนการเรียนอาจมีคุณค่า น้อย ผู้สอนอาจพบว่ามีการเตรียมตัวอยู่แล้วภายในก่อน ไม่มีอะไรที่จะทำได้มากนัก นอก จากการแนะนำให้มีการแก้ไข ในขณะที่กิจกรรมการสอนดำเนินไปตามที่วางแผนไว้ ถ้า

ผู้เรียนแสดงออกโดยการทดสอบก่อนเรียนว่าพวกรเขามีทักษะในเนื้อหาที่จะมีการสอนและกิจกรรมในชั้นเรียนแล้ว พวกรเขายังจำเป็นต้องนั่งอยู่ในชั้นเรียนตลอดการสอนตามปกติ การแก้ไขในการสอนหมายงาน อาจทำได้โดยผู้สอนที่เกี่ยวข้องแต่ต้องทำบ่อยๆ ด้วย

บททวนและนำเสนอไปปฏิบัติ

- ตัดสินความพร้อมของผู้เรียนต่อโปรแกรมการเรียน โดยการกระตุ้นเตือน แต่ละคนต่อสิ่งที่พวกรเขาราทำ และไม่รู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
- บังชี้ให้ผู้เรียนและผู้สอนรู้ถึงจุดเริ่มต้นของโปรแกรม หรืองานสอนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะให้สมบูรณ์ (หรือต่ำกว่าระดับ) ก่อนการเริ่มต้นโปรแกรม
- อาจจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาวิชานั้น เพราะเมื่อพวกรเขารู้คำถ้าก่อนการเรียนหรือประสบการณ์นั้น ซึ่งพวกรเขากำลังต้องเรียน ดังนั้นความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจอาจถูกกระตุ้นให้มีมากขึ้น
- แจ้งให้ผู้เรียนทราบว่าอะไรเกิดขึ้น ในระหว่างการเรียนวิชานั้น เพื่อว่าพวกรเขากำลังได้รู้ตัวว่าพวกรเขากำลังต้องทำอะไรบ้าง
- บังบอกถึงแนวทาง และวิธีของการทดสอบที่จะถูกนำมาใช้โดยผู้สอน ในการสอบปลายภาค ทั้งนี้เพื่อมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดระหว่างการสอบก่อนและหลังเรียน
- ทำให้ผู้สอนสามารถจัดรวมและวางแผนการเรียนของผู้เรียน เพื่อจะได้ไม่ทำให้พวกรเข้าเสียเวลาภักดิ์ที่พวกรเขารู้แล้ว และสามารถวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในเรื่องของการใช้เวลา ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
- ใช้ข้อมูลพื้นฐานเป็นการตัดสินพัฒนาการของผู้เรียนในการเรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบคะแนนของการทดสอบก่อนและหลังเรียน
- เป็นการแยกรายละเอียดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สอน ในการแก้ไขปรับปรุงส่วนต่างๆ ของการสอนหรือโปรแกรม (การเพิ่มหรือลดจุดมุ่งหมายและ/หรือกิจกรรม) ดังนั้น โปรแกรมนี้อาจเริ่มต้นที่จุดของความพร้อมของผู้เรียน และถ้าจุดนี้ยังไม่เหมาะสม ก็ยินยอมให้มีการทำทบทวนโปรแกรมใหม่อีกในโอกาสต่อไปที่จะสามารถปฏิบัติได้

เมื่อจะทำการทดสอบก่อนเรียน จงแน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย การทำการทดสอบได้ ย่อมเป็นประสบการณ์ที่เจ็บปวดสำหรับผู้เรียนหลายคน และเมื่อพวกรเข้าต้องตอบคำถาม ปัญหา หรือสถานการณ์ ด้วยความรู้ซึ่งประสบการณ์ที่เขามีอยู่แต่เพียงเล็ก

น้อย พวກເງົາອາຈແສດງອອກຄື່ງຄວາມຜິດຫວັງພອສມຄວາມ ຄວາມບອກພວກເງົາໃຫ້ດເຈນຄື່ງ ຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງກາຣທດສອບກອນເຮັຍນ ແລະຄະແນຈະໄຟນໍາໄປຮວມໃນກາຣຕັດເກຣດ

ກາຣທດສອບກອນເຮັຍນຈະເປັນເຄື່ອງບ່າງຫຼືກວິຕັດສິນໄດ້ວ່າ ຜູ້ເຮັຍນເຕີຍມຕົວມາດີເພີ່ງໄດ້ໃນກາຣຈະເຮັມຕົ້ນໂປຣແກຣມກາຣສອນ ທີ່ອຫວ່າຍໄດ້ເປັນພົມເສົ່າ ກະບວນກາຣນີ້ຮວມຄື່ງມາຕຽກກາຣວັດຄວາມຮູ້ແລະທັກະຊະເດີມທີ່ຈຳເປັນແລະຄວາມສາມາດໄດ້ໆ ທີ່ຜູ້ເຮັຍນມີກັບຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງກາຣເຮັຍນສໍາຮັບວິຊາ ທີ່ອຫວ່າຍນັ້ນໆ

ທຖ່າງສື່ອສາຮ (Communication theory)

ຄວາມໝາຍຂອງທຖ່າງສື່ອສາຮ

ທຖ່າງສື່ອສາຮ ໝາຍຄື່ງທຖ່າງທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັນ ທີ່ອສັນພັນຮັກນ ທີ່ອເປັນຄວາມຮ່ວມກັນຮ່ວມຜູ້ສື່ອສາຮກັບຜູ້ຮັບສາຮ

ອອກປະກອນຂອງທຖ່າງສື່ອສາຮ ມີຄູ່ 3 ປະກາຣີ່

1. ຜູ້ສື່ອສາຮ

2. ຕັວສາຮທີ່ອຕັກລາງ ທີ່ອຂ່ອງທາງໃນກາຣສື່ອສາຮ

3. ຜູ້ຮັບສາຮ

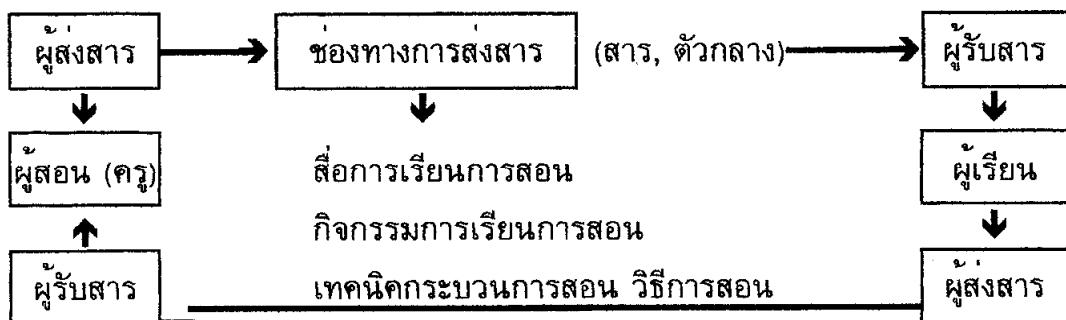
1. ຜູ້ສື່ອສາຮທີ່ອຜູ້ສັ່ງສາຮ ໝາຍຄື່ງ ຜູ້ທີ່ສັ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ອເນື້ອສາຮທີ່ຈະກຳທຳກາຣສັ່ງໄປຢັ້ງຜູ້ຮັບ

2. ຕັວສາຮທີ່ອຕັກລາງ ທີ່ອຂ່ອງທາງໃນກາຣສື່ອສາຮ ໝາຍຄື່ງ ສື່ອທີ່ອຂໍ້ມູນທີ່ຈະນຳໄປຢັ້ງຜູ້ຮັບສາຮ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມຮູ້ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃນກາຣສັ່ງ

3. ຜູ້ຮັບສາຮ ໝາຍຄື່ງ ຜູ້ທີ່ແປລສາຮນັ້ນມາຈາກຜູ້ສັ່ງສາຮ ໂດຍພານມາທາງສື່ອທີ່ອຕັກລາງ

ທຖ່າງສື່ອສາຮ ສາມາດນຳໄປປະຍຸກຕີໃຫ້ໄດ້ໃນທຸກສາຂາອາຊີພ ເຊັ່ນ ຄຽ ອາຈາຍ໌ (ຜູ້ສອນ) ນັກກາຣສຶກຂາ ນັກອອກແນນ ນັກຈົດວິທີຍາ ນັກປະໜູນ ນັກທຖ່າງສື່ອສາຮ ທ່າງການ ຕໍາວັຈ ແພທີ່ ທ່ານຍຄວາມ ເປັນຕົ້ນ

ຜູ້ສອນສາມາດນຳທາງທຖ່າງສື່ອສາຮໄປໃຫ້ໄດ້ຕັ້ງແນນກຸມືຕ້ອໄປນີ້

ผู้สอนหรือครุทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นผู้ส่งสาร จะต้องมีเทคนิคกระบวนการในการส่งสาร เช่นต้องเลือกเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรม เลือกชนิดของสื่อ เลือกวิธีการสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์ การสอน ตลอดจนให้เหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร ผู้ส่งสารต้องมีการกระตุ้นหรือจูงใจให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากช่องทางการส่งสารได้ตลอดเวลา โดยไม่ผ่านการรับกวน การสื่อสารเป็นการสร้างความเข้าใจในตัวข่าวสาร เพื่อให้ปฏิบัติตามเป้าหมายที่ต้องการ หรือให้รู้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและชัดเจน การสื่อสารจะดีหรือไม่ดี จะเข้าใจหรือไม่เข้าใจ จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กันไปในทางเดียวกัน ไม่มีอุปสรรคใดๆ มาขัดขวาง ในขณะเดียวกันผู้รับสารหรือผู้เรียนก็สามารถจะเป็นผู้ส่งสาร ได้ และผู้สอนหรือครุก็จะเป็นผู้รับสาร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการรับทราบความเข้าใจซึ่งกัน และกันด้วย

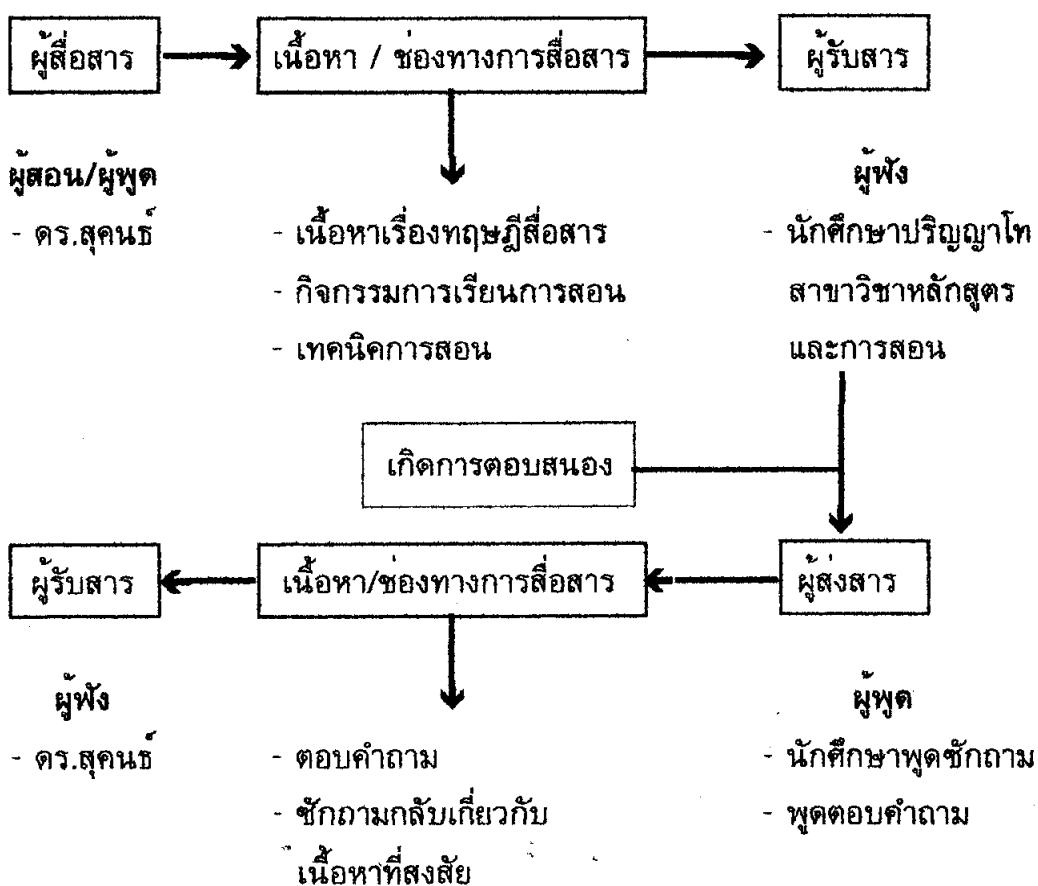
ในการออกแบบการสอนก็เช่นกัน ผู้ออกแบบจะต้องทำการออกแบบการสอน ผู้ออกแบบก็เปรียบเสมือนผู้ส่งสาร ผู้ที่นำสารที่ผู้ออกแบบการสอนได้ออกไว้นั้น ก็คือผู้สอน หรือครุ และผู้สอนหรือครุก็จะเป็นผู้นำสารหรือการสอน ให้กับผู้รับสาร ผู้รับสารก็คือ ผู้เรียนหรือนักเรียน ผู้รับสารหรือผู้เรียน จะเกิดการเรียนรู้ได้มากน้อยดีไม่ดีอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับผู้รับสารมาสั่งอย่างมีเทคนิคกระบวนการ มีกิจกรรม มีวิธีการสอน การใช้สื่อ การเสริมแรงที่เหมาะสม ซึ่งเรียกว่าผู้สอนเป็นผู้ส่งสารโดยผ่านช่องทางการส่งสารไปยัง ผู้รับสาร (ผู้เรียน) นั่นเอง

ในฐานะที่ผู้เรียนเป็นอาจารย์สอนอยู่ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นอกจากจะสัมบทบาทครุผู้สอนนักศึกษาทั้งระดับ

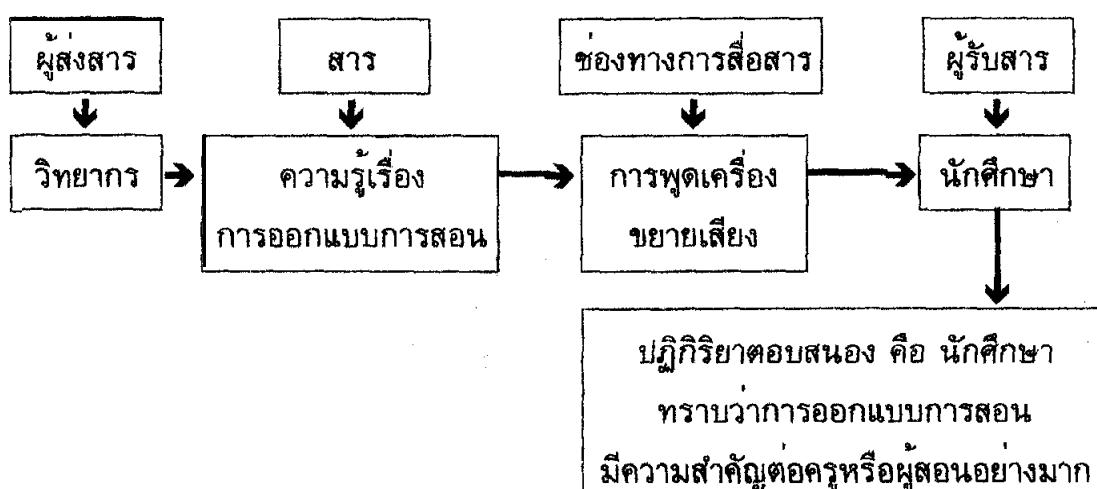
ปริญญาตรี และปริญญาโท โดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารในฐานะผู้สอนแล้ว จากการได้ศึกษา ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อนำมาใช้กับผู้เรียนซึ่งเป็นลูกศิษย์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอันดี ต่อ กัน ประการหนึ่งแล้ว อีกประการหนึ่งก็คือ ผู้เรียนต้องระมัดระวังในเรื่องการสื่อสารหรือ การถ่ายทอดความเข้าใจ หรือสิ่งที่มีต่อบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับ บัญชา หรือบุคคลรอบด้านก็ตาม ว่าจะเข้าใจตรงกันหรือไม่อย่างไร เพื่อประโยชน์ทั้งในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติหน้าที่การงานอีกด้วย

เหตุการณ์ต่างๆ สามารถนำเข้ามาจัดเป็นทฤษฎีสื่อสาร ได้ดังนี้

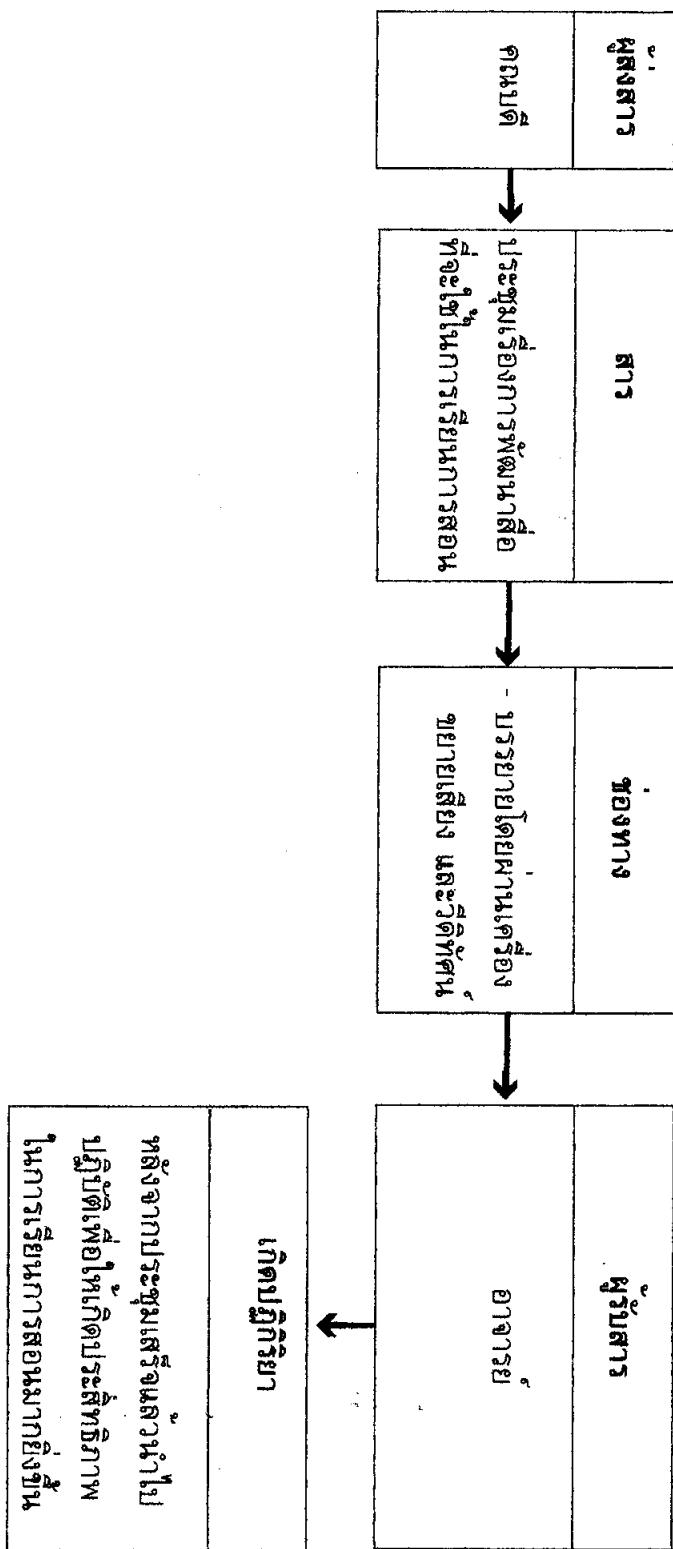
ดร.สุคนธ์ ภูริเวทย์ อธิบายเนื้อหาวิชาทฤษฎีสื่อสารแก่นักศึกษาปริญญาโทสาขา วิชาหลักสูตรและการสอน

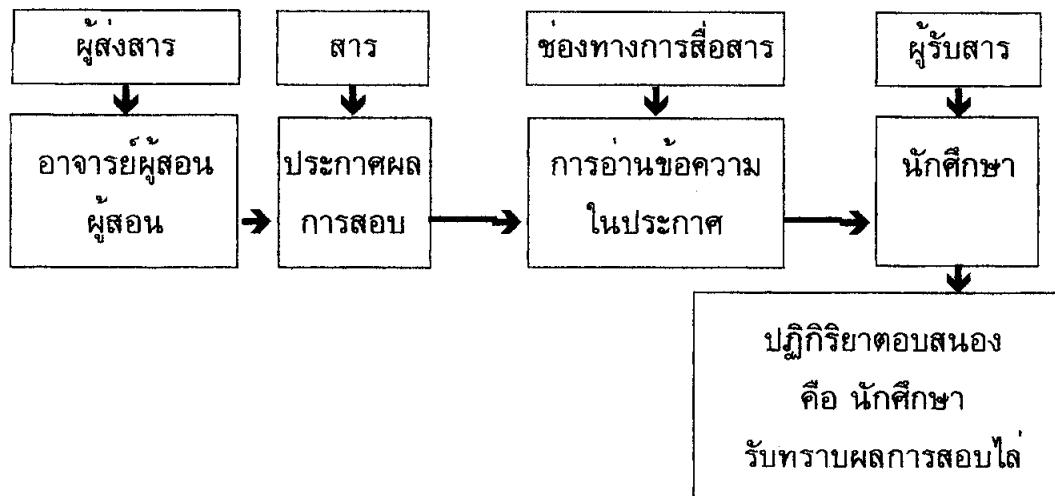
คณะกรรมการฯได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักศึกษา เรื่อง การออกแบบ
การสอน

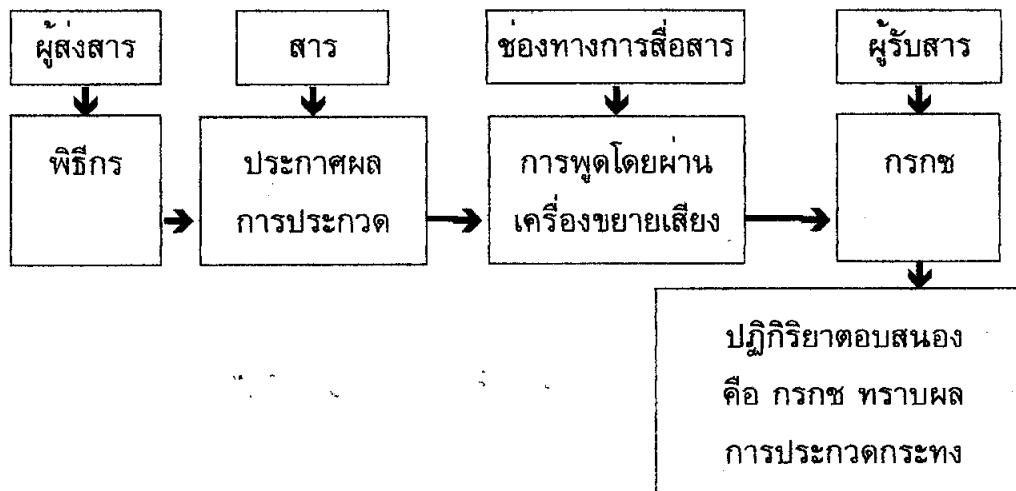
บริษัทเดลต้าสีคิวชากาชาดกรุงเทพฯ ประชุมอาชารย์เรื่อง การพัฒนาสื่อที่จะใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

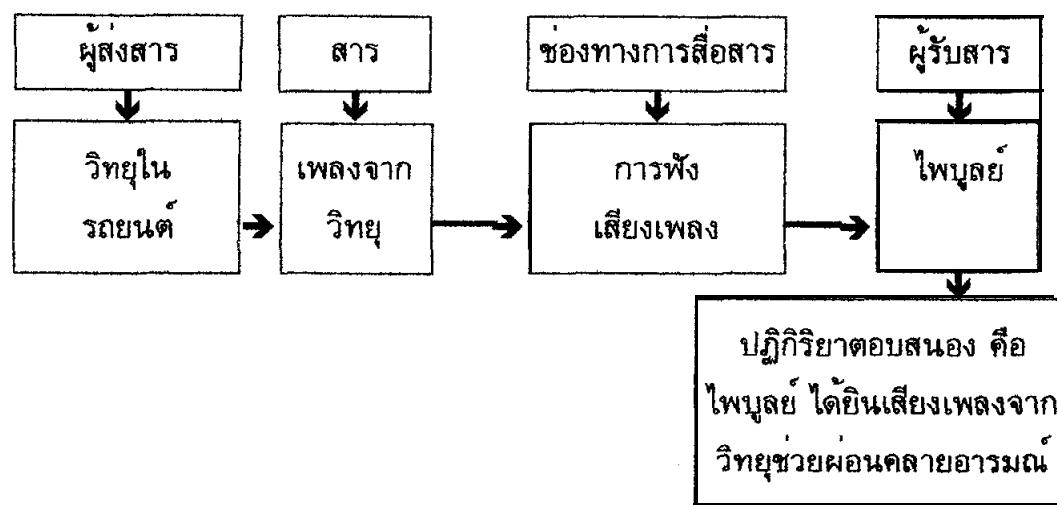
นักศึกษาดูประการผลการสอบไล่กระบวนการวิชา TL 601 ที่อาจารย์ผู้สอนได้ปิด
ประกาศไว้ที่ป้ายประกาศของคณะศึกษาศาสตร์

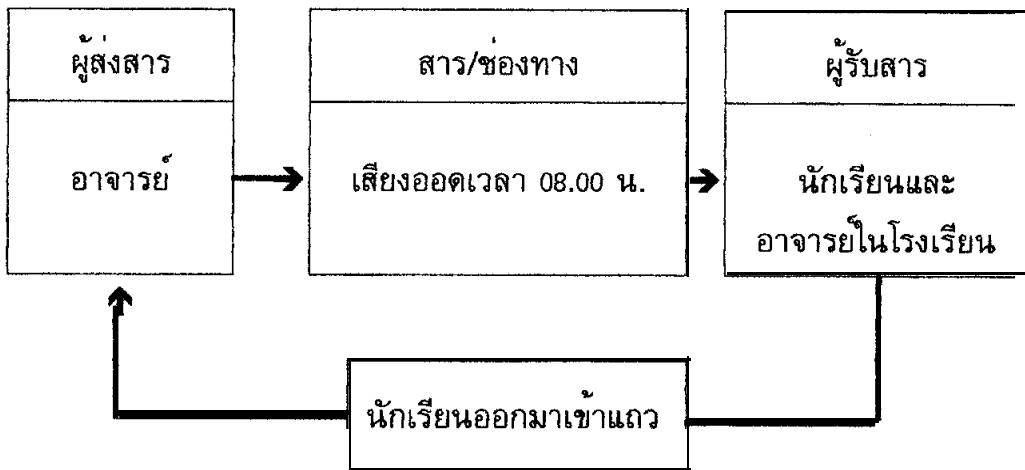
ในงานประเมินล้อยกระหงของวัดครึ่บญูเรือง กรกช “ได้ยินเสียงประกาศของพิธีกร
ว่า “ผลการประกวดกระหงปืน ประเภทสวยงามชนะเลิศ ได้แก่ โรงเรียนวัดครึ่บญูเรือง”

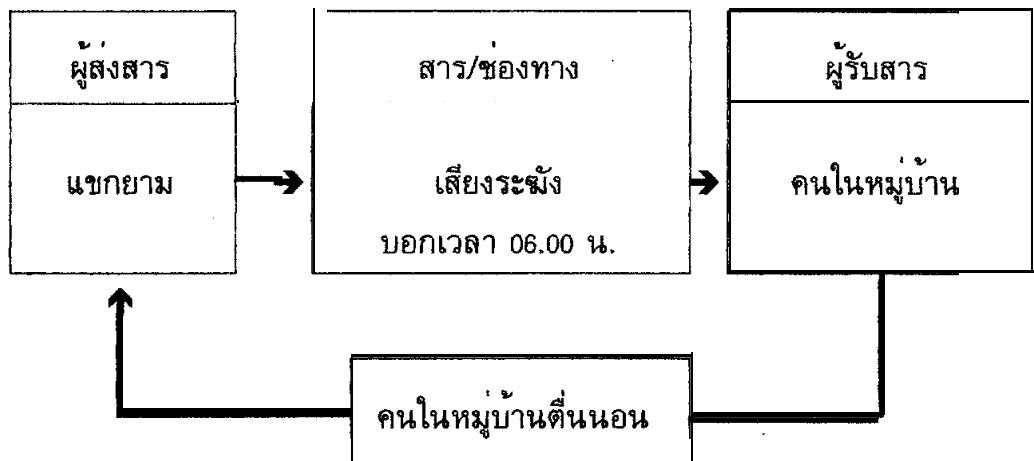
ไฟบุลย์ กำลังขับเคลื่อนต่ออยู่บนถนนพร้อมทั้งพังเพลงจากวิทยุในรถยนต์อย่าง
สวยงาม

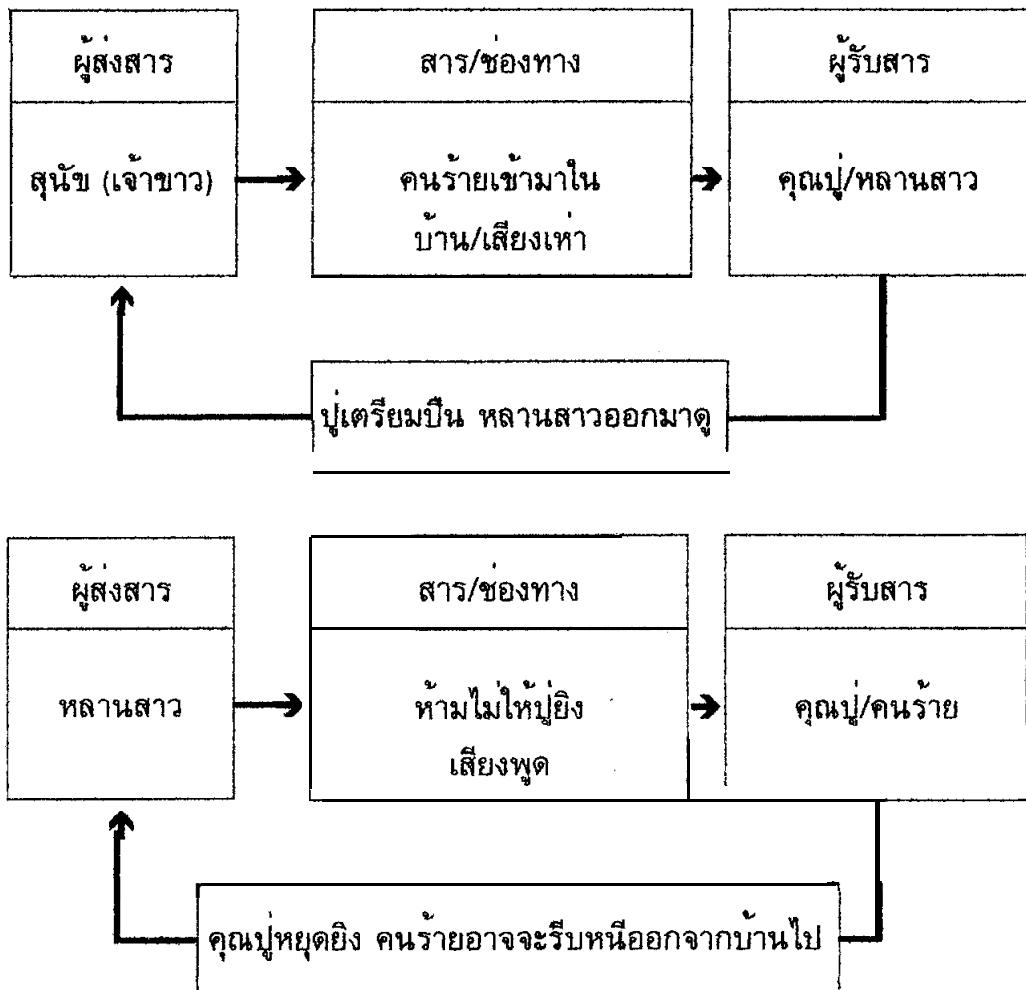
อาจารย์กดออดบอกเข้าเรียนในเวลา 08.00 น.

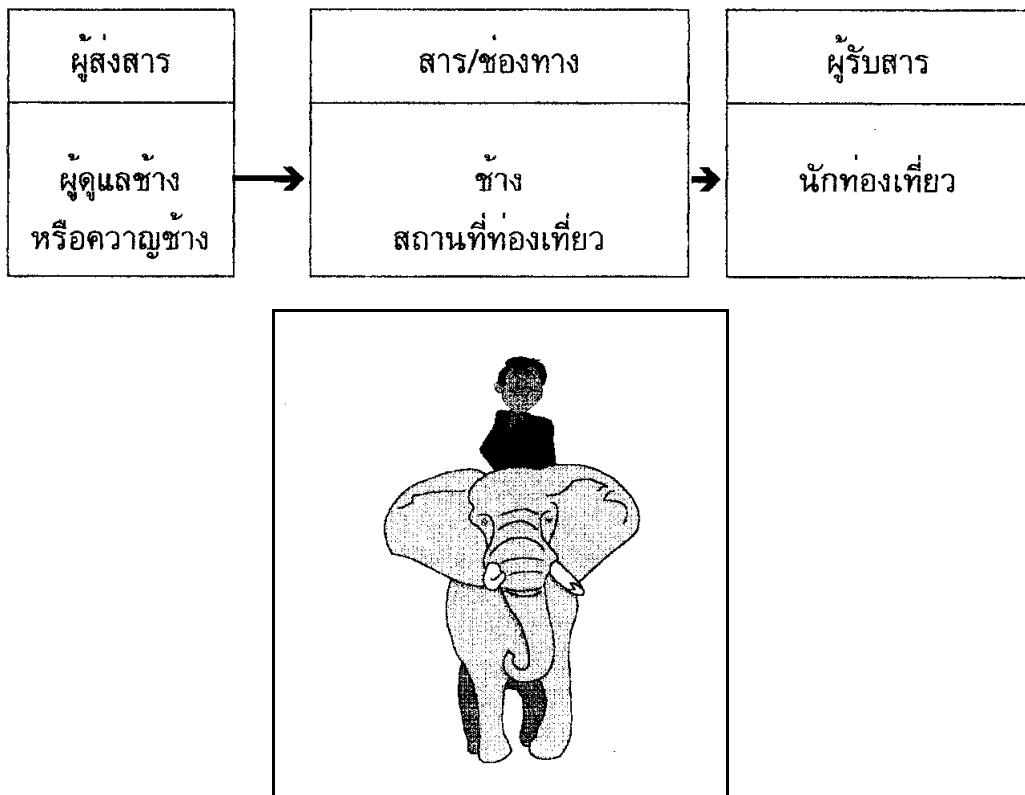
ยามในหมู่บ้านสัมมาการตีระฆังบอกเวลา 06.00 น.

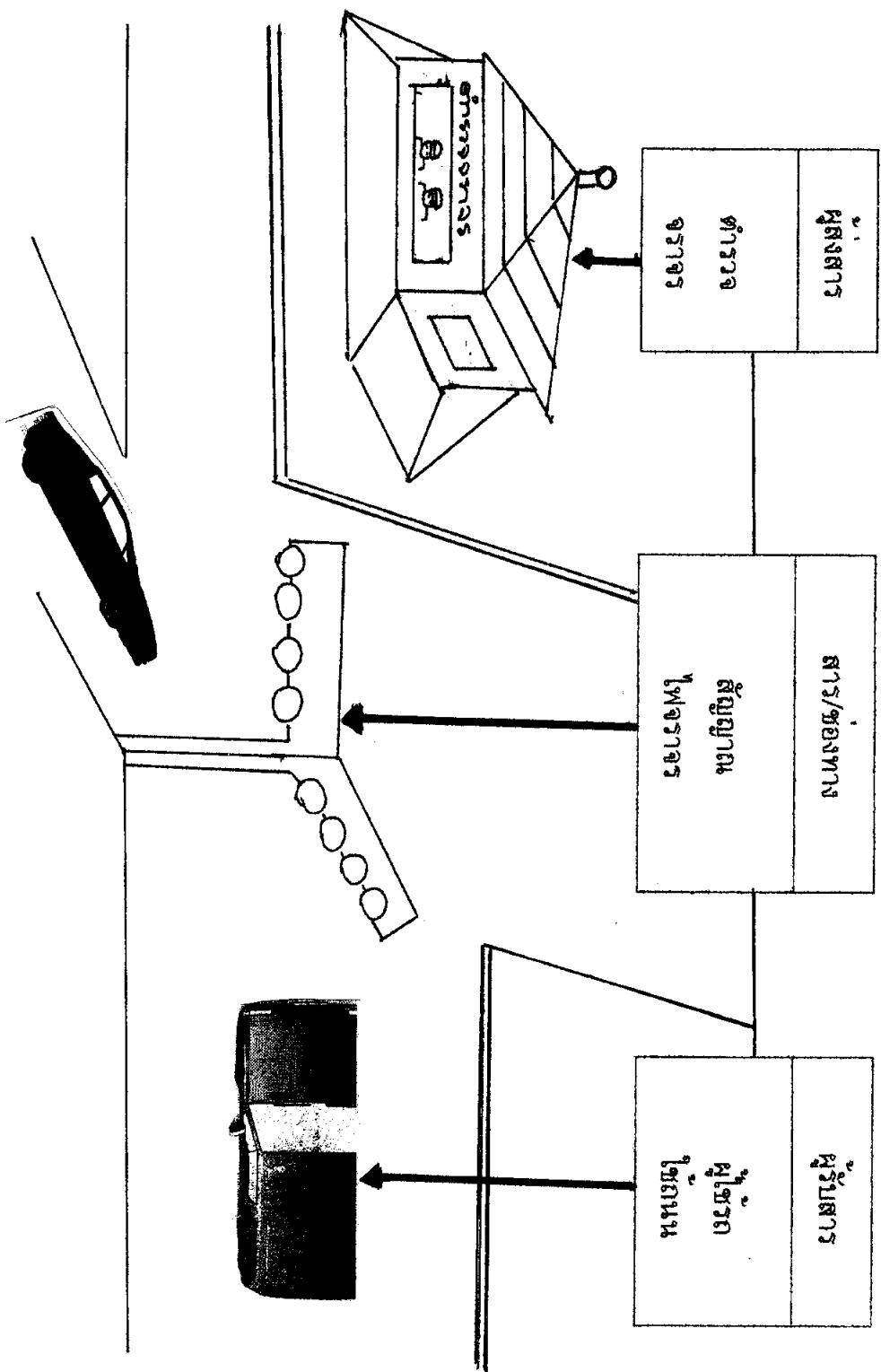
เจ้าของห่อต่อนอกสถานที่นั่น คุณปู่รีบคว้าปืนค่ายๆ เปิดหน้าต่างออกไปดูแล้วจ้องจะยิงเงาตำแหน่งที่กำลังจะเป็นหน้าต่างชั้นล่างแต่เดินเสียงร้องห้าม “คุณปู่ขา อย่ายิงค่ะ”

ทฤษฎีสื่อสารกับการท่องเที่ยว

ឧបត្ថម្ភទីសាន្តការទេរាប់

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลาย ๆ สาขาวิชาชีพ ไม่ใช่เฉพาะแต่สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาเท่านั้น แต่ยังสามารถที่จะนำไปใช้ได้ในสาขาวิชาทุกทาง การแพทย์ อุตสาหกรรม ธุรกิจ และวิศวกรรม ฯลฯ

ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior) ขึ้นเนื่องมาจากการที่คุณเราได้รับประสบการณ์ (Expericence) หรือการฝึกฝน เช่น นักศึกษาได้รับการศึกษา หรือการสอน เรื่อง การออกแบบรูปแบบระบบการเรียนการสอนแล้ว และได้รับการฝึกออกแบบรูปแบบระบบการเรียนการสอนแล้ว ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้

สำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียน ซึ่งอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสิ่งเร้าของแต่ละบุคคลตามแนวทางที่ต้องการจะให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นกระบวนการที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นนี้เรียกว่า “การเรียนรู้” เช่นกัน และสถานการณ์ที่จัดว่าเป็นกระบวนการนี้ เรียกว่า “สถานการณ์การเรียน” หรือ “กิจกรรมการเรียน” และเมื่อมีการตรวจสอบแล้วจะพบว่า สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้นั้น เป็นผลมาจากการปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของตัวผู้เรียนเอง ปัจจัยภายในที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากความทรงจำที่มีมาแต่เดิมของผู้เรียน

ส่วนกระบวนการในการเรียน เป็นวิธีการสืบสานสอนสุนทรีย์ที่ต้องอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ว่า เป็นความสนใจขึ้น ที่มีฐานในการที่จะอธิบายว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร ความสนใจนี้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของผู้เรียนแต่ละคน อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรียกว่า “การเรียนรู้” นั้นเอง

เงื่อนไขการเรียนรู้

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของบุคคลที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ซึ่งอาจรวมเรียกได้ว่า “เงื่อนไขการเรียนรู้” เงื่อนไขเหล่านี้ บางสิ่งก็มั่นใจได้ บางอย่างก็จดอยู่ในพวงบัจจัยภายใน และบางอย่างก็จดอยู่ในพวงบัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นสภาวะของจิตที่ผู้เรียนนำมาใช้ประโยชน์ นับว่าเป็นบัจจัยที่สำคัญมาก และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนแต่ละคน

ความหมายของการบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คาดหวังไว้ เช่น เมื่อผู้สอนจะสอนเนื้อหารายวิชาใดๆ ก็ตามแก่ผู้เรียน ผู้สอนจะตั้งความคาดหวังไว้ในหลายๆ ด้าน เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 5 ประการคือ

1. การนำเสนอสิ่งเร้า
2. การรับรู้สิ่งเร้า
3. การแปลความหมาย
4. การตอบสนองสิ่งเร้า
5. การสังเกตผลการตอบสนอง

การนำเสนอสิ่งเร้า เป็นการเสนอบทเรียนใหม่ เพื่อให้นักเรียนเกิดการอยากรู้ หรือมีความกระตือรือร้นที่อยากรู้เรียนในเนื้อหานั้นๆ ผู้สอนอาจนำเสนอโดยใช้สื่อประกอบ เช่น จะสอนเรื่อง “การอนุรักษ์ป่าไม้” ผู้สอนจะนำเสนอโดยการพูดเกริ่นถึงป่าไม้ แล้วเบิดวิธีໂອเกี่ยวกับการปลูกป่า ประโยชน์ของป่าไม้ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตอย่างไร จนถึงการทำลายป่าไม้ร้ายแรงอย่างไร

การรับรู้สิ่งเร้า ผู้เรียนเกิดการรับรู้จากข้อที่หนึ่ง ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหاخองเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้จากวิธีໂອ จากนั้นก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการแปลความหมาย

การแปลความหมาย จากการนำเสนอสิ่งเร้า และการรับรู้สิ่งเร้าแล้ว ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจและสามารถแปลความหมายเกี่ยวกับการมีป่า และการหมดป่านั้นเป็นอย่างไรมีผลดีผลเสียอย่างไร ผู้เรียนก็จะเข้าใจและสามารถแปลความหมายเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ได้

การตอบสนองต่อสิ่งเร้า ผู้สอนสามารถจะเห็นอาการตอบสนองของผู้เรียนได้โดย สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนชมวิธีໂອ ในลักษณะการสนใจซักถาม ปรึกษากับเพื่อนหรือจากการที่ต้องคำถามของผู้สอน ในแนวคิดเกี่ยวกับป่าไม้ เช่น ถ้าไม่มีป่าไม้แล้วจะเกิดอะไรขึ้น ผู้เรียนมีวิธีการปลูกป่าได้อย่างไร หรือมีวิธีการอนุรักษ์ป่าไม้ได้อย่างไร เป็นต้น

การสังเกตการตอบสนอง เมื่อมีการตอบสนองที่ต่อเนื่องจากข้อ 4 แล้ว ผู้สอนควรจะสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า มีการอนุรักษ์หรือมีการทำลายตนไม่ในบริเวณห้องเรียน โรงเรียน หรือที่อื่นๆ ที่ผู้สอนจะสามารถเห็นได้

ลักษณะของการบวนการเรียนรู้ (Aspect of the learning process)
ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนคือ

1. จุดหมายหรือเป้าหมาย
2. ความพร้อม
3. สถานการณ์
4. การแปลความหมายของสถานการณ์
5. การตอบสนอง
6. ผล
7. ปฏิกริยาการตอบโต้การผิดหวัง

จุดหมายหรือเป้าหมายในเรื่องลักษณะของการบวนการเรียนรู้นั้นหมายถึงเราต้องการให้ครูเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอะไร เช่น ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่ผู้สอนจะสอน เช่น เรื่องประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ ผู้สอนก็จะต้องเตรียมเนื้อหารายละเอียด พร้อมตัวอย่างมานำเสนอแก่กลุ่มเป้าหมาย ก็คือผู้ที่จะเรียนเรื่องนี้ เพื่อให้ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของคอมพิวเตอร์ตลอดจนประโยชน์ของคอมพิวเตอร์

ความพร้อม ก่อนที่ผู้สอนจะนำเสนอเนื้อหาวิชาต่างๆ ควรจะสำรวจดูความพร้อม ความสนใจของผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสมองที่จะตอบรับความรู้ในสิ่งใหม่ๆ หรือไม่อย่างไร เพื่อจะได้เตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน

สถานการณ์ หมายถึงสถานการณ์ในด้านต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวผู้เรียน ว่าจะมีผลกระทบต่อการรับรู้เรื่องคอมพิวเตอร์หรือไม่อย่างไร หรือถ้าจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ คอมพิวเตอร์ที่เรียนไปนั้นมีความจำเป็นต่อสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบันนั้นๆ หรือไม่อย่างไร

การแปลความหมายของสถานการณ์ จากสถานการณ์ในข้อที่ 3 ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความจำเป็น ในประโยชน์ที่จะรับรู้หรือเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และจะทำให้เกิดความสนใจ ตั้งใจที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ในเรื่องต่างๆ

การตอบสนอง เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคอมพิวเตอร์แล้ว ผู้เรียน ก็จะมีการตอบสนองโดยจะทดลองใช้คอมพิวเตอร์ตามที่ได้เรียนรู้มา

ผล เราสามารถที่จะทราบได้จากการเรียนรู้ การทำงานของผู้เรียนในเนื้อหาที่ป้อนในขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร

ปฏิบัติการสอนโดยการผิดหวัง เป็นอาการของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนเกิดไม่เข้าใจในกระบวนการการทำงานของคอมพิวเตอร์

กระบวนการแห่งการเรียนรู้ (Patterns learning) มีอยู่ด้วยกัน 6 ประการคือ

1. การเรียนโดยการสังเกต พิจารณา ทำความเข้าใจ และเลียนแบบ
2. การเรียนโดยการทดลอง ถูกบังคับ ผิดบังคับ จนพบความสำเร็จ
3. การเรียนโดยการเปลี่ยนเที่ยบ และสร้างความหมายทั่วไปขึ้นไป

3.1 ตรวจสอบรายละเอียดทั้งหมด

3.2 แยกความเหมือนหรือส่วนที่คล้ายคลึงกันออก

3.3 เปรียบเทียบส่วนที่ต่างกัน

4. การเรียนแบบโครงการ

5. การเรียนแบบแก้ปัญหา

5.1 เสนอวิธีการแก้ปัญหา

5.2 วิเคราะห์ปัญหา

5.3 ตั้งสมมติฐานและรวบรวมข้อมูล

5.4 หาเหตุผลจากข้อมูล

5.5 ทดลองทำงานเพื่อพิสูจน์สมมติฐานในรูปของกิจกรรมต่างๆ

6. การเรียนรู้โดยบังเอิญ

การเรียนการสังเกต พิจารณา ทำความเข้าใจ และเลียนแบบ หมายถึง ผู้เรียน สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้โดยการสังเกต พิจารณา ทำความเข้าใจ และสามารถทำ เลียนแบบได้ เช่น การเรียนรู้เรื่องการพูดโต้_awi ที่ผู้เรียนสามารถที่จะสังเกตการพูด ขั้นตอน การพูด แล้วพิจารณาจากเนื้อหาและวิธีพูดจนเข้าใจ และสามารถที่จะจำเป็นแบบในการ พูดโต้_awi ได้ในที่สุด

การเรียนโดยการทดลอง ถูกบัง ผิดบัง จนพบความสำเร็จ เช่น การเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ในเรื่องการตอนต้นไม้ ซึ่งนักเรียนสามารถทำการทดลองกับต้นไม้ได้จนกว่า จะประสบความสำเร็จในการตอนต้นไม้

การเรียนโดยการเปรียบเทียบ และสร้างความหมายที่ว่าไปขึ้นมา โดยการตรวจสอบ รายละเอียดทั้งหมด แยกความเหมือนหรือส่วนที่คล้ายกันออก และเปรียบเทียบส่วนที่ ต่างกัน ตัวอย่างเช่น การสอนของครู โดยให้นักเรียนใช้ความคิดในการเปรียบเทียบของ เรื่อง “การเป็นพิธีกรและการเป็นโฆษณา” ซึ่งครูสามารถให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าจาก แหล่งข้อมูลในที่ต่างๆ แล้วนำมาเสนอในลักษณะเปรียบเทียบในด้านความเหมือนและ ความต่างกัน

การเรียนแบบโครงการ เป็นการจัดโครงการโดยโครงการหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนได้ เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง เช่น โครงการหัตถศิลปะออกแบบสถานที่ โครงการ รณรงค์ความสะอาด เป็นต้น

การเรียนแบบแก้ปัญหา เช่น การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ในการหาค่าของสมการ ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการเรียนในลักษณะนี้ ผู้เรียนจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหาดัง ต่อไปนี้คือ (1) เสนอวิธีการแก้ปัญหา (2) วิเคราะห์ปัญหา (3) ตั้งสมมติฐานและรวบรวม ข้อมูล (4) หาเหตุผลจากข้อมูล และ (5) ทดลองทำงานเพื่อพิสูจน์สมมติฐานในรูปของ กิจกรรมต่างๆ

การเรียนรู้โดยบังเอิญ ในลักษณะนี้อาจเป็นการเรียนรู้ที่มีได้เกิดจากการตั้งใจจะ ให้เกิด แต่เป็นการพบโดยบังเอิญ ซึ่งผลอาจเกิดจากการเรียนรู้ในข้อที่ 5 ก็ได้ ในระหว่าง การทดสอบ ทดลองปัญหัตัวผู้เรียนอาจเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของการให้บุ้ย สภาพการ หัดนินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก การป้องกันแมลง หรืออาจได้รู้สึกความหลากหลายในการกระทำ

การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer of learning)

ความหมายของการถ่ายทอดการเรียนรู้

การถ่ายทอดการเรียนรู้ หมายถึง การถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ของผู้เรียนที่ เคยเรียนรู้มาก่อน ซึ่งจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ซึ่งการกำหนดความรู้นั้น อาจเกิดจากการกระทำหรือเกิดจากความจริง หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อต่างๆ ของ ผู้เรียนที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้มาก่อน การถ่ายทอดการเรียนรู้มีอยู่ด้วยกัน 6 ประการคือ

- ความรู้เกี่ยวกับหลักการหรือมโนทัศน์
- ความรู้เกี่ยวกับความจริง
- ความรู้เกี่ยวกับการกระทำต่างๆ
- ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคทั่วๆ ไป
- ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสิ่งของหรือสถานการณ์
- ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

ความรู้เกี่ยวกับหลักการหรือมโนทัศน์ ในด้านของความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับหลักการกระทำการเรื่องราวต่างๆ เช่น หลักการเรียน หรือการแสดงละคร ความเมียดงาม ไร้บั้งที่จะทำให้การเรียนรู้นั้นๆ ประสบผลสำเร็จ และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้

ความรู้เกี่ยวกับความจริง ซึ่งปรากฏอยู่ในธรรมชาติ ในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น สาเหตุที่ทำให้รถติด อันอาจมีสาเหตุจากการชนกัน เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับการกระทำต่างๆ เช่น การทำงานกลัวยับเวชี การทำแกง เยี่ยวหวานไก่ เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคทั่วๆ ไป เช่น เทคนิคการตกแต่งบ้านให้สวยงาม เทคนิคการพุดชักชวนหรือจูงใจ เทคนิคการทำให้ผู้ร่วมสนทนาก้อยจะพูดกับเรา

ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสิ่งของ หรือสถานการณ์ เป็นการแสดงความคิดเห็นที่ดี และไม่ดีต่อเหตุการณ์ หรือต่อบุคคล ต่อสิ่งของที่ได้พบ เช่น การมีทัศนคติที่ไม่ดี ต่อพนักงานประจำรถเมล์ที่แสดงกริยาคำพูดที่ไม่สุภาพต่อผู้โดยสาร เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น การคิดว่าวิชาการออกแบบการสอนนี้มีความสำคัญต่อผู้เรียน โดยเฉพาะ ครุ อาจารย์ เพราะสามารถนำไปพัฒนาในระบบการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ผู้เรียนเองมีทัศนคติว่าวิชานี้ดี มีประโยชน์ เป็นการแสดงว่ามีทัศนคติในทิศทางที่ดีต่ออาชีพที่ทำหรือเป็นอยู่ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดที่จะตั้งใจสนใจเรียน เพื่อที่จะรับทดสอบความรู้ ความสามารถจากผู้สอนไปถ่ายทอดแก่นักเรียน และสถานบันทต่างๆ สืบต่อไป

องค์ประกอบที่ ๗ ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของ ครอนบาร์ (Cronbach) ซึ่งอาจจะใช้เป็นรากฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ มีดังนี้

1. สถานการณ์

2. ลักษณะทางบุคลิกภาพของนักเรียน
3. เป้าหมาย
4. การแปลความ
5. การกระทำ
6. ผลที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลัง
7. ปฏิกริยาต่อการทำลาย

องค์ประกอบอย่าง 4 ประการในทฤษฎีการเรียนรู้ ที่น่าจะพิจารณานำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในเรื่องการเรียนการสอน และควรจะได้รับการพัฒนาขึ้นมาให้มากขึ้นกว่าเก่า มีดังนี้คือ

1. การสร้างแรงจูงใจ
2. การชี้แนะสิ่งที่ต้องรับรู้
3. การแสดงการตอบสนอง
4. การเตรียมการให้แรงเสริม

การเรียนรู้ของกา耶 (Gagné, 1970) มีอยู่ด้วยกัน 8 ประการคือ

1. การเรียนรู้สัญญาณ
2. การเรียนรู้ประเภทสิ่งเร้า
3. การเรียนรู้ประเภททักษะกลไก
4. การเรียนรู้ประเภททักษะภาษา
5. การเรียนรู้ประเภทแยกแยะความแตกต่าง
6. การเรียนรู้ความคิดรวบยอด
7. การเรียนรู้ประเภทหลักการ หรือกฎ
8. การเรียนรู้แก้ปัญหา

การเรียนรู้ทั้ง 8 ประการของ กาเย้นน์ ผู้ออกแบบและผู้สอนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการสอน ดำเนินการสอน เลือกสื่อ และใช้สื่อ โดยตรวจดูจุด มุ่งหมายในการสอน ว่าจุดมุ่งหมายในการสอนมุ่งหวังผลการเรียนรู้ประเภทใด

ต่อมากา耶 และ บริกก์ (Gagné and Briggs, 1974 : 23-25) ได้จัดการเรียนรู้ให้ ดูซับซ้อนน้อยลง เพื่อนำไปใช้ได้ง่ายขึ้นกว่าเดิมดังนี้คือ

1. ทักษะทางบัญญา
2. ยุทธศาสตร์ทางพุทธบัญญา
3. ขาวสารความรู้
4. ทัศนคติต่างๆ
5. ทักษะกลไก

ความหมายของทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ หมายถึง ข้อความที่อธิบายหรือชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้เกิดจากสภาวะการณ์ใด ตลอดจนกล่าวถึงสภาพของสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของร่างกายด้วย

กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้มีอยู่หลายวิธี แต่ความสามารถแบ่งเป็นกลุ่มทฤษฎี หรือเป็นตระกูลใหญ่ๆ ได้ 2 กลุ่มทฤษฎี หรือ 2 ตระกูล ดังนี้คือ

1. กลุ่มทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนอง (Association theory) หรือทฤษฎีการเรียนรู้ตระกูล S-R (Stimulus - response theory) หรืออาจจะเรียกว่า พวgnักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมก็ได้

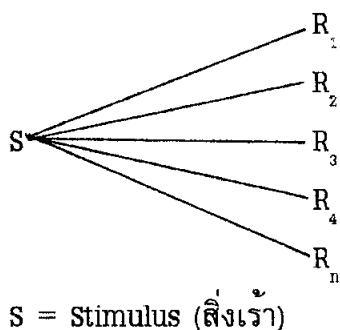
2. กลุ่มทฤษฎีความคิดความเข้าใจ (Cognitive theory) หรือทฤษฎีการเรียนรู้ตระกูลสมาน (Cognitive field theory หรือ Gestalt psychology) หรืออาจจะเรียกว่าพวgnักจิตวิทยาพหุชนิยมหรือปัญญานิยม หรือนักจิตวิทยาสมานก็ได้

กลุ่มทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนอง สามารถแบ่งย่อยออกໄไปได้อีก 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงหรือต่อเนื่อง (Connection) หรือทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่องของชอร์นไดค์ (Thorndike's connectionism theory)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไข (Conditioning theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงหรือต่อเนื่อง หรือทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่องของชอร์นไดค์ อาจเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

S = Stimulus (สิ่งเร้า)

R = Response (ปฏิกิริยาตอบสนอง)

ขอรับได้ครับ ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ที่สำคัญไว้ดังนี้คือ

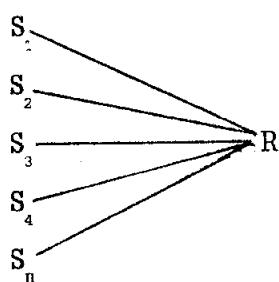
1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness)
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise)
3. กฎแห่งผล (Law of effect)

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการวางแผนเช่นเดียวกัน ยังสามารถแยกย่อยออกไปได้อีก 2 แบบ

คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิกหรือแบบไม่เจาะจงเจ้า (Classic conditioning) เช่นตัวอย่างทฤษฎีของพาฟลอฟ (Pavlov)
2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเจ้าใจกระทำ (Operant conditioning) เช่นตัวอย่างทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner)

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการวางแผนเช่นเดียวกัน แบบคลาสสิกของพาฟลอฟ อาจเขียนเป็น
แผนผังได้ดังนี้

S = Stimulus (สิ่งเร้าและสิ่ง)

R = Response (ปฏิกิริยาตอบสนอง)

กลุ่มทฤษฎีความคิดความเข้าใจ สามารถแยกย่อยไปได้อีก 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มทฤษฎีเกสต์ลท์ (Gestalt psychology)
2. กลุ่มทฤษฎีสีนาม (Field theory) หรือทฤษฎีการเรียนรู้แบบสนาณของเลอวิน (Lewin's field theory)

นักจิตวิทยากลุ่มเกสต์ลท์ ได้ให้ความสนใจว่า สิ่งเรียนรู้ประกอบด้วยกฎเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. กฎความใกล้ชิด
2. กฎความคล้ายกัน
3. กฎความต่อเนื่อง
4. กฎอินคูลซ์ชัพ
5. กฎการปิด

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสนาณของเลอวิน

เลอวินมีความเห็นที่ต่างไปจากกลุ่มเกสต์ลท์ ว่า ปฏิกรรมยาตอบสนอง ซึ่งจะօอกมา ในรูปใดนั้น ขึ้นอยู่กับ “อวัสดน์ชีวิต” ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ

1. สิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา
2. สิ่งแวดล้อมภายนอก

ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการออกแบบการสอน และสามารถ นำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. ผู้สอนสามารถวางแผนตัวเองให้ผู้เรียนเกิดศรัทธาได้
2. ผู้สอนสามารถสร้างความเป็นกันเองให้กับผู้เรียนได้
3. ผู้สอนสามารถจัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าสนใจ และสนุกสนานได้
4. ผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนได้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา
5. ในเรื่องกฎแห่งการเรียนรู้ของชอร์นได้คิดที่ประกอบด้วยกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งผล ผู้สอนสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น ก่อนดำเนินการสอนผู้สอนต้องเตรียมตัวให้พร้อมทั้งผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอน

ต้องกระตุนผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนแล้ว การเรียนรู้ก็จะเกิดได้ง่ายขึ้น ผู้สอนควรอบรมหามายางานและค่าตามให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกหัดและปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะความชำนาญ และสามารถคิดเป็นทำเป็นด้วยตนเองก็ทำให้เกิดประสบการณ์ และการเรียนรู้ และประสบการสุดท้ายผู้สอนควรใช้หลักการให้รางวัลและการลงโทษ ตามที่ผู้เรียนได้กระทำหรือปฏิบัติไว้ตามความเหมาะสมด้วย

6. สำหรับทฤษฎีของสกินเนอร์สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ในเรื่องการสร้างนิสัยที่ดีให้กับเด็ก ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ลบนิสัยที่ไม่ดีออกจากตัวเด็ก ให้คำยกย่อง ชมเชยแก่เด็กที่กระทำความดี นอกจากนี้ ยังนำมาสร้างบทเรียนสำเร็จ跑去ให้กับผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองได้ด้วย นอกจากนี้ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำการสอนสกินเนอร์ ยังได้กำหนดระยะเวลาของการเสริมแรง ปกติในระยะแรกของการวางเงื่อนไข จะเป็นต้องใช้กับการเสริมแรงแบบให้ทุกครั้งที่เข้าทำในสิ่งที่เราต้องการ หลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว ก็จะเปลี่ยนเป็นการให้การเสริมแรงเป็นบางครั้ง

ตัวอย่างเช่น ในวิชาคณิตศาสตร์จะมีการเสริมแรงขณะดำเนินการสอนดังนี้

- นักเรียนตอบคำถามได้ → ให้รางวัล เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ, ชมเชย
- ชั่วโมงที่ 1, 2, 3 → ให้รางวัล
- ชั่วโมงที่ 4, 5 → ชมเชย

ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนวิชาคณิตศาสตร์

- ถ้ามารบกวนเรื่องที่ไม่ยาก → นักเรียนตอบได้ → ให้รางวัล

7. สำหรับทฤษฎีความคิดความเข้าใจหรือนักจิตวิทยาสูนาม ทฤษฎีนี้มุ่งพัฒนาทางความคิด ศติปัญญา โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการหยั่งรู้หรือรับรู้ภายในตัวของผู้เรียนเอง

สิ่งเร้า → รับรู้ → เรียนรู้

- การเน้นภาพรวม → ในการสอนผู้สอนจัดทำบทเรียนให้เป็นหมวดหมู่ เป็นรูปร่างมองเห็นโครงสร้างของเรื่องที่จะเรียนก่อน
- ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน → ครุยวรคานึงถึงพื้นฐาน ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

ตัวอย่างเช่น ผู้สอนสอนเรื่องการลบด้วยเลข 2 หลัก

- เริ่มต้นผู้สอนทบทวนวิธีการลบที่ได้สอนมาแล้ว (ตัวตั้งของหลักหน่วย > ตัวลบ) ดังนี้

59
4   78
                3

- เมื่อนักเรียนระลึกถึงวิธีการแก้ปัญหาข้างต้นได้แล้ว ผู้สอนก็สอนการแก้โจทย์ การลบเพิ่มเติม (ตัวตั้งของหลักหน่วยน้อยกว่าตัวลบ) ดังนี้ 24
                8

นอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ ยังมีความสำคัญต่อนักทฤษฎีและนักพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษา และนักจิตวิทยา จะสามารถใช้ประโยชน์ได้ในการจัดทำครุภาระ หรือให้คำแนะนำกับผู้สอนถึงวิธีการสอน เลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ทำให้การสอน มีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ในเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้ พอกจะสรุปได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่ง สำหรับผู้ออกแบบ การสอน และผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ อย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ จุดมุ่งหมายของทฤษฎีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้น ได้อย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม รวมทั้ง ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนเนื้อหาวิชา โดยมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือ การสอนเป็นตัวกำหนด

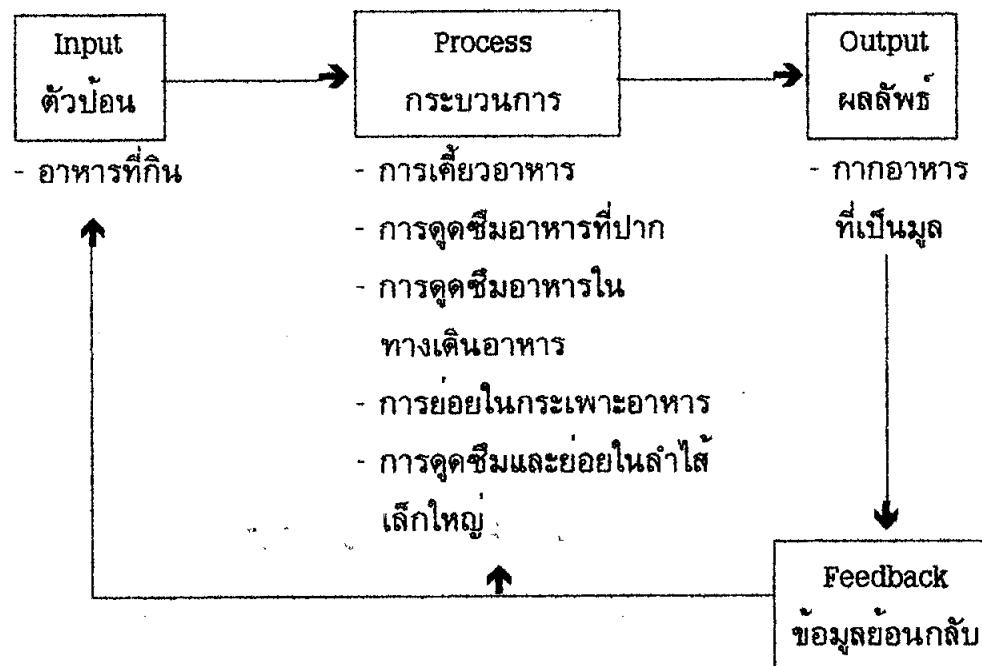
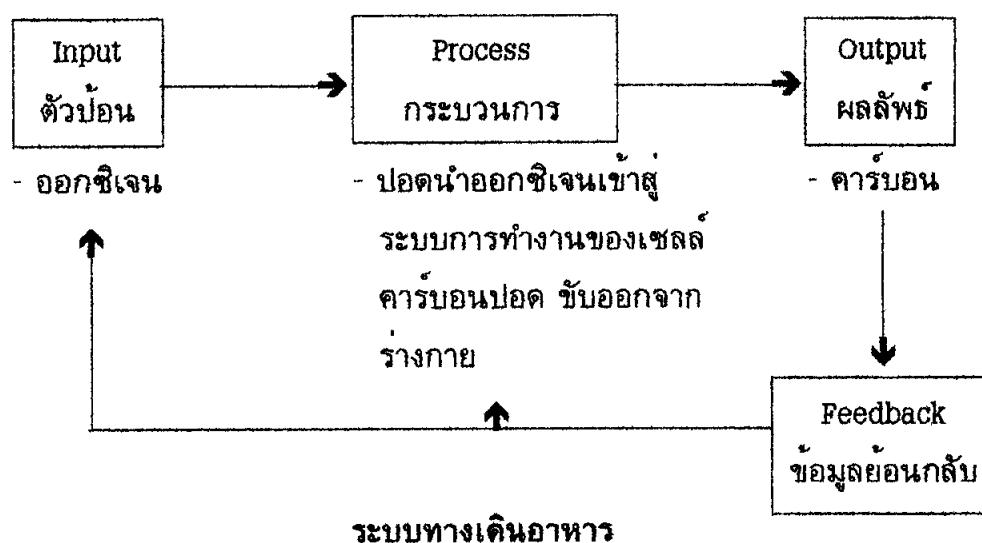
สรุป

ทฤษฎีการออกแบบการสอนประกอบด้วย ทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎีด้วยกันคือ (1) ทฤษฎีระบบหรือวิธีระบบ (2) ทฤษฎีสื่อสาร และ (3) ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีนี้พอกจะสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีระบบหรือวิธีระบบ โดยทั่วๆไปแล้วจะมีส่วนประกอบอยู่ด้วยกัน 3 ส่วน และ 5 ส่วน (1) ตัวบ้อนหรือปัจจัยนำเข้า (2) กระบวนการ และ (3) ผลลัพธ์ หรือผลผลิต หรือการประเมินผลการปฏิบัติ (4) การควบคุม และ (5) ข้อมูลย้อนกลับ ความสำคัญของ วิธีระบบก็คือ ในการดำเนินงานต่างๆ จะมีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินงานอย่าง

เป็นระบบทั้งสิ้น เช่นในร่างกายมนุษย์มีระบบอยู่มากมาย เช่นระบบหายใจ ระบบย่อยอาหาร ระบบประสาท ฯลฯ ในแต่ละระบบจะมีขั้นตอนกระบวนการต่างกัน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ระบบหายใจ

ในการเรียนการสอนก็เช่นกัน ก็ต้องนำวิธีระบบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทุกขั้นตอน ผู้ออกแบบการสอนและผู้สอนจะต้องพิจารณาตัวบ้อนที่ประกอบด้วยผู้สอนและผู้เรียน กระบวนการสอนและกระบวนการเรียนหรือพฤติกรรมการสอนหรือพฤติกรรมการเรียนนั่นเอง ในขั้นกระบวนการนี้ ผู้ออกแบบการสอนหรือผู้เขียนแผนการสอน จะเป็นจะต้องวิเคราะห์ผู้เรียน จุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์ประจำบทเรียน จุดประสงค์ประจำหน่วย และจุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทางมาก่อนแล้ว ในขั้นวิเคราะห์ตัวบ้อน เมื่อมาถึงขั้นกระบวนการ ผู้ออกแบบการสอนและผู้สอนจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าในแต่ละจุดประสงค์นั้นๆ จะใช้กระบวนการใดหรือเทคนิควิธีการใด เมื่อวิเคราะห์กระบวนการได้แล้ว ก็จะมองเห็นว่าสื่ออุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบกระบวนการนั้นๆ คืออะไร และผลที่จะได้จากการนั้นๆ เป็นอย่างไร ซึ่งจะส่งผลไปสู่ขั้นตอนต่อไปคือ ขั้นตอนพิจารณาผลลัพธ์หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการกระบวนการ ซึ่งผู้ออกแบบการสอนและผู้สอนจะมองเห็นได้จากการวิเคราะห์กระบวนการว่าจะใช้วิธีการในการวัดและการประเมินอย่างไร และจะสร้างเครื่องมือวัดอย่างไร เกณฑ์ในการวัดควรจะเป็นเท่าไร ในขั้นตอนผลลัพธ์นี้ ผู้ออกแบบการสอนและผู้สอนต้องมีความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดผล การหาประสิทธิภาพและคุณภาพของเครื่องมือและสื่อ ต่อจากการหาประสิทธิภาพและคุณภาพของเครื่องมือและสื่อแล้ว ก็ต้องหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยหาค่าของความยากง่ายของแบบทดสอบรายข้อ หากความเที่ยงตรงของแบบทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วย

2. ทฤษฎีสาร เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทฤษฎีนี้คำนึงถึงผู้ส่งสารและผู้รับสาร ถ้ามีการส่งสารที่ดี ผู้รับสารก็จะมีความเข้าใจต่อสารที่ผู้ส่งส่งให้ จะทำให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจที่ดี ในขณะเดียวกันผู้รับสารก็จะเป็นผู้ส่งสารกลับมา ยังผู้ส่งสารได้ เช่นเดียวกัน ในเรื่องการเรียนการสอนนั้น จะเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบของการสื่อสารเป็นหลัก องค์ประกอบของการสื่อสารมีอยู่ด้วยกัน 6 ประการ คือ (1) ผู้ส่งสาร ก็คือผู้สอนหรือครุ (2) เนื้อหาความรู้ที่ผู้สอน (ผู้ส่งสาร) ส่งให้กับผู้เรียน (ผู้รับสาร) (3) สื่อหรือช่องทางที่ใช้ส่งเนื้อหาความรู้ให้กับผู้เรียน (4) ผู้รับสารในการเรียนการสอน (ผู้เรียน) (5) ผลที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน และ (6) ปฏิกริยาตอบสนองกับผู้เรียน ใน การสื่อสารนั่นการที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะสามารถเข้าใจได้ดีขึ้นเพียงได้

ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และทักษะของหัว 2 ฝ่าย คือหัวผู้รับสารและผู้ส่งสาร ถ้าหากว่าหัวผู้ส่งและหัวรับมีความคล้ายคลึงกัน ก็จะทำให้สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้อย่างไม่มีอุปสรรคใดๆ มาขัดขวาง

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นทฤษฎีที่อธิบายหรือชี้ให้เห็น รูปแบบการเรียนรู้เกิดจากสภาวะการณ์เช่นไร ซึ่งในทฤษฎีนี้จะกล่าวถึงการให้สิ่งเร้าช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เกิดจากการหยั่งรู้ หรือการรับรู้จากสติปัญญา ในการออกแบบการสอน เราสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้มาพิจารณาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการเสริมแรง การกระตุ้น การให้รางวัล ก็จะทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ได้ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (ผู้เรียน) ดูลักษณะของผู้เรียนแต่ละคนด้วยทฤษฎีการเรียนรู้มีอยู่ 2 ทฤษฎีใหญ่ๆ ด้วยกันคือ

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ตรรกะ S-R ทฤษฎีนี้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม โดยการใช้ตัวเสริมแรงในการดำเนินการสอน

สิ่งเร้า → กิจกรรม → เรียนรู้

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ตรรกะสนาน ทฤษฎีนี้มุ่งพัฒนาทางด้านความคิด ความเข้าใจ สติปัญญา โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้เรียน เกิดจากการหยั่งรู้หรือรับรู้ (Insight) ภายในตัวของผู้เรียนเอง

สิ่งเร้า → รับรู้ → เรียนรู้

พิจารณาต่อไปนี้

1. นักศึกษามีความรู้อย่างไรกับทฤษฎีต่อไปนี้
  - ก. ทฤษฎีการเรียนรู้
  - ข. ทฤษฎีระบบ
  - ค. ทฤษฎีการสอน
  - ง. ทฤษฎีสืบสาน
2. ด้านนักศึกษาได้รับผิดชอบให้เป็นผู้ออกแบบการสอนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ นักศึกษาจะนำทฤษฎีในข้อที่ 1 มาใช้ได้อย่างไร ลงมือanalyse พร้อมยกตัวอย่าง
3. การตั้งคุณค่าหมายของ การสอนนั้น จะต้องวิเคราะห์จากการเข้ากับวงปัญหา ของหลักสูตรหรือไม่ และการแยกย่อยปัญหาจาก การประเมิน จากสิ่งที่เป็นปัญหานามาเป็นสิ่งที่ควรนำไปใช้ในการออกแบบการสอนจะเป็นอย่างไร
4. กระบวนการเรียนรู้มีร่วมมีความหมายเหมือนกันหรือไม่อย่างไร และติดว่า หยังรู้เหมือนหรือต่างกันแค่ไหน หยังเห็นหรือไม่อย่างไร ของนักศึกษาแต่ละคน
5. ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีระบบ และทฤษฎีสืบสาน แต่ละทฤษฎีมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
6. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องการวิเคราะห์ระบบโดยเน้นจากความคิดเรื่องขององค์กร
7. แผนการเรียนนักศึกษาได้เสนอร้านค่อนของทฤษฎีระบบ พัฒนาอย่างไรก่อน และขอ主意ทางพัฒนาอย่างไร ก่อนนำเสนอโดยละเอียด

เอกสารอ้างอิง

- ชวนพิศ ทองทวี. จิตวิทยาการศึกษา. ขอนแก่น : ศิริภัณฑ์อุฟเซท, 2522.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคนิโอลี่การสอน : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอดีเยนสโตร์, 2531.
- ณรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์, 2525.
- ประสาท อิสระปรีดา. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟฟิคอาร์ต, 2523.
- ปราณี รามสูตร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2522.
- มังกร ทองสุขดี. โครงสร้างของการศึกษาวิทยาศาสตร์ (เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 201 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษา) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภากัดพิริยา, 2521.
- ธีระ สุนิตร. ระบบการสอน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเกรดดิ้ง, 2519.
- วاسนา ชาวหา. สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอดีเยนสโตร์, 2533.
- Bruner, Jerome S. *The Process of Education*. New York : A Vintage Book, 1960.
- Dick Walter and Lou Carley. *The Systematic Design of Instructional*. 2 nd ed. New York : Scott Foreman, 1985.
- Gagné, Robert M. *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. 4 th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1985.
- Gagné, Robert M., Leslie J. Briggs. *Principles of Instructional Design*. 3 rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1988.
- Gerlach, Vernon S. and Donald P. Ely. *Teaching and Media : A Systematic Approach*. Englewood Cliffs : Prentice - Hall, 1980.
- Kemp Jerrold E. *The Instructional Design Process*. New York : Harper and Row, 1985.

Richey Rita. **The Theoretical and Conceptual Bases of Instructional Design.** New York : Nichols Publishing Company, 1986.

Romiszowski, A.J. **Designing Instructional Systems : Decision Making in Course Planning and Curriculum Design.** New York : Nichols Publishing, 1981.

Romiszowski, A.J. **Producing Instructional Systems.** London : Kogan Page, 1984.